

Príliš čierna káva

Lucia Gloziková

Zase sa ma pýtate, čo si myslím o vojne... Tento krát je to na Ukrajine. Sedím si v kaviarni a čítam mail. Nikoho nečakám, aj keď čašníčka asi tuší, že hej. Stojí pripravená s nápojovým lístkom a spolu so mnou sleduje, kto vchádza a odchádza. Možno hľadá niekoho iného než môjho spoločníka... Chodím sem predsa často.... Vždy sám.

Znovu sa ma pýtate, čo si myslím o vojne, a tentokrát je to na Ukrajine... Čo ja o tom môžem vedieť? Kto som, že by som o tom mal niečo vedieť? Ved' toho viem tak málo. A predsa, keď o tom uvažujem, moja úvaha trvá dlho. Tak dlho, že si nevšimnem, že čašníčka prestala sledovať očami kam sa dívam a odložila nápojový lístok. Má dosť inej práce.

Držím pero, dívam sa na prázdny papier a v ruke mám mobil a vašu otázku. Môj pohľad spadol na príliš čiernu kávu predou mnou. Jemná pena z nej zmizla akosi rýchlo a zanechala iba čiernosť v bielom porceláne.

A ja premýšľam. Pozerám sa na ľudí okolo seba a premýšľam koľko z nich premýšľa, čo si vlastne myslí o vojne. Na Ukrajine. Žijem pomerne krátko a napriek tomu sa toho za môj život udialo toľko.... No predpokladám, že sa toho na svete vždy dialo toľko, len je dnes väčšia informovanosť. Viacej správ zo všadiaľ a každý deň nové a nové, až sa človek často nestíha ani len zamyslieť nad tým, na čo sa práve pozerá, alebo o čom práve počúva. Je teraz toho na človeka trochu moc.

Čo si myslím o vojne... Vojna je kríza. Myslím ako kríza v dramatickom texte. Vyvrcholenie, ktorému predchádzal úvod a zápleťka, v podobe politických mašinérii. Vojna je práve ten chaos. Chaos na dosiahnutie výsledku-rozuzlenia. Boj o niečo. Konflikt o niečo. Vyvrcholenie ukončené výsledkom o ktorý sa dve strany bijú. A je smutné, že niektoré vojny sa viedli aj bez toho, aby tí, čo vlastne bojujú boj niekoho tam hore, vedeli, za čo vlastne bojujú.

Vojna na Ukrajine nie je o toľko odlišná od ostatných vojen, len je akosi bližšie nášmu európskemu nedotknuteľnému svetu. Ukrajina teraz slúži ako pomyselný štít, držiaci od nás Rusko. A veľa politikov to využíva a prekrúca na svoje účely, zvýšenie

popularity, získanie davov, poštvanie davov. Prehnaná medializácia akoby oddialila realitu tejto strašnej historickej etapy. Miliardy ľudí sa stalo nemými pozorovateľmi, prizerajúc sa hrôzam, akých sa môže dopustiť jedine človek.

Toto je ťažká otázka, pretože ani jedna zo strán nehrá férovo. A nikto sa neštíti vybrať slová, ktoré sa hodia, z úst autorov, ktorí sa nehodia, a použiť ich pre svoj prospech. Ale to už je náš údel, nie? V týchto veciach nad bežným človekom, už život neznamená nič. Aspoň tak sa to hovorí... vo vojne je predsa dovolené všetko. Až príliš sa mi to tu začína rýmovať s minulosťou.

Nie je to fér. Vojna nie je fér. To si myslím. Niekto tam hore si myslí, že potrebuje nakopnúť ekonomiku, zlepšiť politickú kampaň, či zapísať sa do dejín. Už to predsa dávno nie je o jedle, či území. A v dnešnej spoločnosti dvadsiateho prvého storočia, zameranej na jedinca, to ani nemôže byť o patriotizme. A samozrejme sú v tom strašné peniaze. Pritom ide v podstate len o čísla. A my sme len ľudskými zdrojmi.

Je to neférový biznis. Mlynček na mäso.

A absolútna hlúposť ľudí.

Veď vojna predsa nemôže existovať, ak sa v nej nemá kto biť. Keby si všetci povedali, poďme vyriešiť naše problémy spolu iným spôsobom, nebol by pre ňu dôvod.

Ale je vojna na Ukrajine práve takou vojnou? Nie je Ukrajina len obeťou Ruskej agresie? Kam až siaha pôvod tejto agresie? Na koho a na čo treba ukazovať prstom? Je to skutočne pravda?

Myslím si, že ak by aj bolo možné dostať sa k úplnej pravde týchto otázok, v konečnom dôsledku by to ničomu veľmi nepomohlo.

Ale zase, čo ja môžem vedieť o čomkoľvek?

Srkam z kávy a precitujem jej horkosť. Dnes mi akosi nechutí. Je príliš čierna.

Je predsa toľko vojen, o ktorých sa už skoro vôbec nehovorí a dejú sa aj práve teraz. Príde mi, že vojna je jednoducho prirodzenosťou človeka. My chceme trpieť, pretože potrebujeme chcieť. Keďže musíme chcieť, čo je ľudskou prirodzenosťou, v našom chcení zabúdame na ľudskosť druhých ľudských bytostí. Objektivizujeme susedov, subjektivizujeme svoje pohnútky, ospravedľňujeme svoje činy veľkými myšlienkami,

zabaluje pravdu o ich podstate v ďalších vatových slovách. A desia ma predstavy o tom, kam až to všetko môže viesť... Prázdni ľudia s hmlou v očiach, miesto plamienkov, bezmyšlienkovito bojujú o ich právo chcieť a mať.

Kde je v tom všetkom sloboda? Aký je to život? Tak ako je život bez bolesti len polovičným životom, tak je aj život bez odriekania si necelým....

Nechápte ma zle, dúfam, že Rusko ustúpi. Každý národ má predsa právo na svoju samostatnú existenciu. No tu sa zase dostávame ku otázke chcenia a „matia“. Právo totiž nepriamo vytvára odpor. Odpor zase konflikt.

Myslím si, že ak sa nezmení podstata ľudstva, bude sa musieť zmeniť svet, v akom žijeme. A to nebude pekný pohľad.

Žijeme prirýchlo na to, aby sme sa mohli spoliehať na minulé skúsenosti. Už to nejde ako predtým. Málokto už berie vážne myšlienky ako „...vôl nebyť, ako byť otrokom...“ (Mor ho! Samo Chalúpka).

Každý predsa v našom krásnom kapitalisticko-demokratickom svete žije iba pre seba a buduje svoj vlastný svet a život v ňom. Málo kto sa ohliadne okolo seba. Málo kto chce počuť nemý plač umierajúcich kultúr a národov. Je to všetko príliš trpké. Černejšie, než moja káva. A málokto to zvládne počúvať.

Na dne šálky mi ostalo pár rozdrvených zvyškov zrníek. Ústam nepomohlo utíšiť skrúcajúcu trpkosť ani pár dúškov vody. To len tak niečo nespláchnem... Môj papier ostal nepopísaný. Možno to tak bude aj lepšie. Stačilo mi.